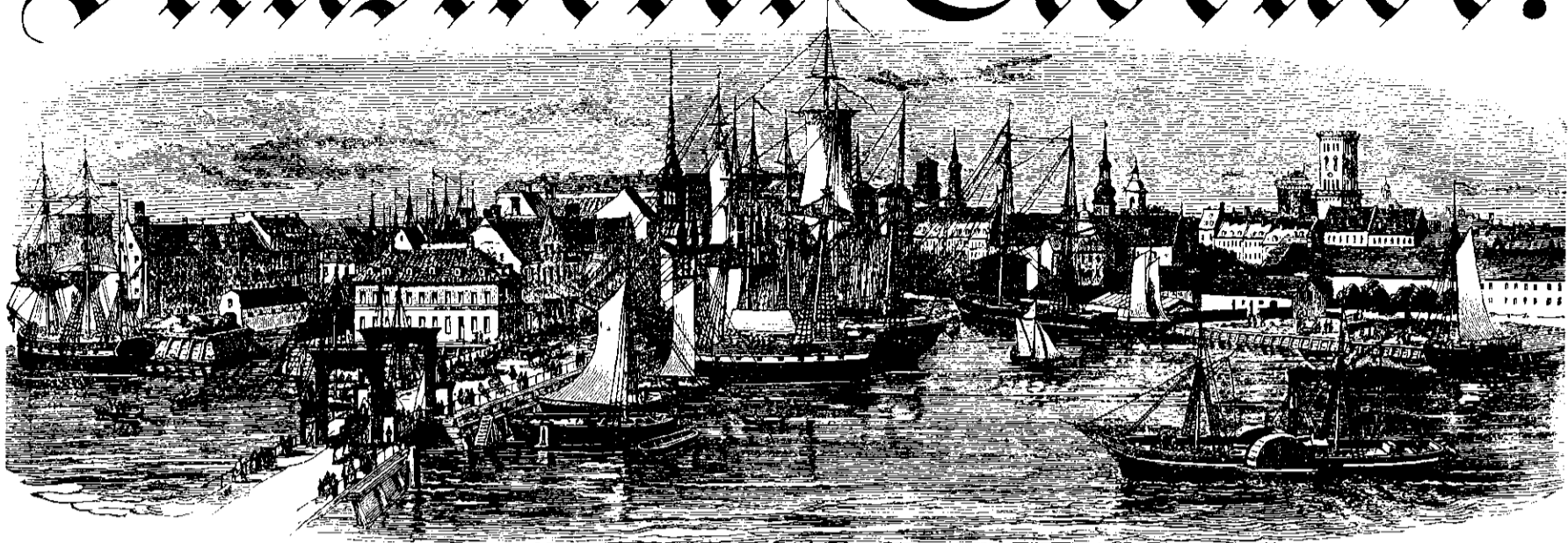

Illustreret Tidende.

Mr. 28.]

Udkommer hver Søndag.

Kjøbenhavn den 8. April 1860.

2 Rdlr. Kvartalet.

[1te Bind.

Indhold.

William Ewart Gladstone. — Indlandet. — Den politiske Situation. — Fægtningen ved Teruan. — Gorillaen af C. L. — Vulcanellen af B. S. Jungmann. — Meddelelser af blandedt Indhold.

William Ewart Gladstone.

Denne Statsmand, der i det nærværende Sieblit har vundet en saa stor og almindelig Anerkjendelse ikke blot i sit eget Fædreland, men i hele den civiliserede Verden paa Grund af den Dugtlighed, Energi og Driftighed, hvormed han for at kunne afslutte en Handelstractat med Frankrig har affaaftet Beshyftelsesstolten og derved i saa høi en Grad lettet det frie Samkvem mellem Nationerne — den bedste og sikreste Garant for Fredens Bevarelse — er født i Liverpool i Aaret 1809. Han er en Søn af Sir John Gladstone, en skotsk Kjøbmand, som efter en Fallit nedfattede sig i denne Stad, hvor han ved Handel paa Indien samlede sig en overordentlig stor Formue. Neppe havde han forladt Universitetet i Oxford, til hvis mest udmærkede Studenter han hørte, før end han, beskyttet af Hertugen af Newcastle, blev valgt til Parlamentsmedlem for Newark i det første Parlament, der sammentraadte efter at Reformbilleden var gaaet igjennem (1832). Trods sin Ungdom vandt han dog Huiets Opmærksomhed ved sine klare og kundstabsrige Taler, og Robert Peel, som paa den Tid søgte at samle Resterne af det toriske Parti under den conservative Fane, satte stor Pris paa Gladstone. Da denne Statsmand atter var kommen til Roret (1834), udnævnte han ham derfor til Statskammerlord og senere til Undersecretair for Colonierne.

Da Gladstone i Aaret 1835 atter indtog sin Plads paa Oppositionsbænken, bekæmpede han med Hestighed Lord Melbournes Politik og optraadte navnlig i et religiøst Spørgsmaal, som paa den Tid førtes med stor Lidensfabelighed, ved at udgive en Bog: „Staten i sit Forhold til Kirken“ (The State in its relation to the Church). Han opstillede i dette Værk den af Macaulay i Edinburgh Review af Magt bekæmpede Grundfætning, at ligesom Mennesket ikke blot har Pligter mod Samfundet, men ogsaa mod Gud, saaledes bør Staten, der kan sammenlignes med et Individ, ogsaa have sin egen Religion og sin egen Gudsdyrkelse. Heraf drog han den Slutning, at man bør modarbejde enhver anden Religion, end Statsreligionen, ikke ved Forsølgelser og Straffe, men ved at udelukke alle andre Troessamfund fra Udgang til Statsembeder og Hædersposter. Denne intolerante Være, der stod i en saa stærk Modfætning til hans liberale Anskuelse i andre Retninger, svækkede i høi Grad hans Popularitet.

Da Whigministeriet faldt, fordi det foreslog at give fremmede Sukker Udgang til England, kom Sir Robert Peel atter til Magten og udnævnte Gladstone til Myntmester og Vicepræsident i Handelskammeret. Denne søgte først at virke for en Redfættelse af Indførselsstolten paa nogle mindre væsentlige Artikler. Men da han senere modtog det Hverv, at forberede en almindelig Revision af Toldtarifsen, førte hans Underfølgelse ham over paa Frihandelsens Side, og den tidligere Protectionist forelagde nu Parlamentet en saa klar og logisk Betænkning til Gunst for Frihandelen, at alle hans Forslag antoges. Paa Grund af det Talent, han ved denne Leilighed lagde for Dagen, gjorde man ham den Ære, at kalde ham Robert Peels høire Haand. I Mai 1843 blev han ud-

nævnt til Præsident i Handelskammeret i Lord Ripons Sted; men da Spørgsmaalet om Statens Bidrag til det katolske Gynnasium Maiuooth kom i Strid med hans religiøse Anskuelse, traadte han ud af Cabinettet, i hvilket han dog allerede imod Slutningen af Aaret gjenindtraadte, da den nuværende Grev Derby, Toriernes Anfører, der var en erklæret Modstander af den af Sir Robert Peel tilføjede Ophævelse af Korntolten, opgav sin Portefeuille som Colonialminister. Overtagelsen af denne Post nødsagede Gladstone til at lade sig vælge paany. Men Hertugen af Newcastle, Protectionisternes Anfører i Underhuset, kunde ikke tilgive sin tidligere Protegé, at han nu kæmpede under Frihandelsens Banner, og han lagde derfor sin Indflydelse, der var aldeles afgørende i Newark, i Vægtkaalen mod Gladstone, saa at denne faldt igjennem ved Valget. Paa denne Maade maatte Sir Robert Peel savne sin Politiks talentfuldeste Forsvarer i Underhuset under det mindstverdige parlamentariske Fælttog i Aaret 1846, der endte med Korntoldens Ophævelse og det gamle conservative Partis Adspaltelse. Gladstone, der nu ikke havde Plads i Underhuset, maatte lade sig ude med at deeltage som Publikist i disse vigtige Debatter, navnlig udgav han sin Brochure:

„Bemærkninger over Handelslovgivningen i de sidste Aar“, i hvilken han fremhæver de veigjørende Virkninger af Tarifsen af 1842. I Juli 1846 nedlagde han sin Portefeuille tilføjede med Sir Robert Peel.

For det under Valgkampen i Newark lidte Nederlag skulde Gladstone dog snart faae en glimrende Oprejsning, idet Universitetet i Oxford ved de almindelige Valg i 1847 valgte ham til sin Repræsentant, en Ære som i Almindelighed kun Statsmand af første Rang, s. Ex. Canning og Peel, havde nydt. I Forening med Sir Robert Peel optraadte han nu som Leder for det liberal-conservative Parti i Underhuset; han bekæmpede Papismen, men stemte til stor Forargelse for sine Vælgere for Isøernes Udgang til Parlamentet. Da han ogsaa erklærede sig for det af Protectionisternes Anfører, Disraeli indbragte Forslag, der gik ud paa at undersøge den agerdyrkende Befolknings Tilstand og træffe Forholdsregler til at afhjælpe den iblandt den herskende Nød, begyndte dette Parti at nærme sig om at kunne vinde ham og gjorde ham flere Tilbud, da det i Aaret 1851 prøvede paa at danne et Cabinet. Men Gladstone havde ingenlunde opgivet sine politiske Grundfætninger, saaledes som Torierne troede; han havde

William Ewart Gladstone, storbritanisk Finanzminister.